

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy 8 str.	Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł.	Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza	Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315.	Cena numeru w foroniu i na prowincji gr. 20
Rękopisów Redakcja nie zwraca	Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11	Telefony Redakcji dziennej 747, 748. Telefon Redakcji nocnej 749.		

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10ta utęgo, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-12, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok V.

Toruń, piątek 21 lipca 1933

Nr. 164

Reforma rolna na Pomorzu

przed trybunałem sprawiedliwości międzynarodowej w Hadze

Haga, 20. 7. (Pat). Wczoraj rano odbyła się przed trybunałem haskim rozprawa, dotycząca prowizorycznych środków zawieszających, których domaga się rząd niemiecki w sprawie rzekomo krzywdzącego mniejszość niemiecką wykonania ustawy o reformie rolnej w Polsce.

Ekspertyza prof. Bruns, rzecznika rządu niemieckiego, dotyczyła raczej meritum sprawy, aniżeli potrzeby zastosowania żądanych przez rząd niemiecki środków zawieszających. Konkludując prof. Bruns żądał zawieszenia ustawy o reformie rolnej w Polsce, aż do czasu rozstrzygnięcia sporu.

Agent rządu polskiego Sobolewski, w krótkim przemówieniu zwrócił uwagę na niedopuszczalność tego rodzaju środków w sporze, w którym rząd niemiecki nie może

występować w obronie jakichkolwiek swoich własnych praw, gdyż chodzi tu o obywateli polskich. Niezależnie od tego, mówca wyjaśnił brak warunków uzasadniających zarządzenia środków zawieszających ustawę o reformie rolnej w Polsce, jednocześnie w końcu, że zarządzenie takie, jednolite domaga się rząd niemiecki wstrzymałoby normalne funkcjonowanie i stosowanie u-

staw regulujących życie ekonomiczne i społeczne państwa, co byłoby równoznaczne z naruszeniem suwerenności praw polski.

Po wywodach Sobolewskiego agent niemiecki zgłosił życzenie ponownego zabrania głosu.

Trybunał zastrzegł sobie decyzję co do możliwości ponownego dopuszczenia do głosu Bruns.

Eksperci Ligi Narodów przybyli do Warszawy

(o) Warszawa, 20. 7. (Tel. wł.). Wczoraj przybyła do Warszawy komisja ekspertów Ligi Narodów w związku z toczącymi się rokowaniami polsko-gdańskimi w sprawie umowy warszawskiej.

Jak wiadomo, przedmiotem rokowań są sprawy kontyngentowe, organizacji służby

celnej, nadawania obywatelstwa gdańskiego i poczty polskiej.

Komisja składa się z następujących ekspertów: Carra (Anglik), Subbotića (Jugosławianin) i Calmesa (Luksemburczyk).

Komisja zabawi w Warszawie 3 dni.

30 milionów złotych na kredyty pod zastaw zboża

(o) Warszawa, 20. 7. (Tel. wł.). Bank Polski przystąpił do uruchomienia kredytów pod zastaw zboża

Kredyt ten w wysokości 30 milionów złotych oprocentowany będzie na 7 i 1/2 proc. plus koszty szacunku, tak, że całkowite kosztować będzie 8 procent. Pożyczki uzyskane z tego kredytu będą mogły być spłacone w 6 ratach, poczynając od 1 stycznia 1934 r. Pierwsze cztery raty wypłacić mają

po 15 procent sumy pożyczonych, dwie ostatnie po 20 procent.

Rozprowadzeniem kredytu zajmą się dla mniejszości rolnej Państwowy Bank Rolny i Bank Zw. Spółek Zarobkowych, dla większych własności Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Wileński Prywatny Bank Handlowy i Centrala Rolników.

Za polskie żelazo, ryż i cukier rosyjskie futra, ryby i kawior

(o) Warszawa 20. 7. (PAT). Dobiająca końca rokowania polsko-sowieckie o wzajemne zwiększenie tranżakuji handlowych. Poważnemu zwiększeniu uległy zamówienia sowieckie w hutach górnośląskich, gdzie Sowietów znowu zamawiają 150 tysięcy ton żelaza, szyn i stali, za cenę 30 milionów zł. Równocześnie Sowiety mają zamiar zakupić większe partje ryżu i cukru. Ani gdyńska Łuszczarnia ryżu, ani

kartel cukrowniczy nie zdecydowały się jeszcze na zawarcie tranżakcji, warunki kredytowe bowiem są dość uciążliwe. 17 miesięczny kredyt wekslowy, akcepty opiewają na złote. Z chwilą ukończenia pertraktacji, władze sowieckie handlowe otrzymują zwiększenie kontyngentu przywozowego do Polski na futra, ryby i kawior.

Smętna sytuacja międzynarodowa Niemiec

w oświetleniu prasy angielskiej

Londyn, 20. 7. (Pat). „Daily Herald” cmawiając sytuację dyplomatyczną Rzeszy, stwierdza, że Niemcy są obecnie kompletnie izolowane i że cała Europa jest w stosunku do nich i do osobobiona wroga.

Wypadki ostatnich dni bardzo zaniepokoiły berliński Auswaertiges Amt. Stosunki pomiędzy Rzymem a Paryżem stały się po raz pierwszy od czasu wojny serdeczne. Na całym kontynencie europejskim Niemcy mają tylko jednego przyjaciela, Węgry, ale i one są wątpliwe ze względu na wpływy włoskie.

„Daily Herald” stwierdza, że Hitler i jego współpracownicy popełnili dwa kardynalne błędy: 1) traktując Francję i Polskę jako

wrogów, powinni byli za wszelką cenę utrzymać dobre stosunki z Rosją sowiecką, a tymczasem sami zepsuli porozumienie, istniejące od czasów Rapallo; 2) w okresie, gdy stosunki pomiędzy Niemcami i Sowietami znacznie się poprawiły, Niemcy popełniły nietakt, przyjmując otwarcie plan Rosenberga co do opanowania i skolonizowania znacznych obszarów Rosji i wschodniej Europy. Memorjał Hugenberg, w którym ten szalony plan wysunięty został oficjalnie jako cel niemieckiej polityki, był kropką nad i. W parę tygodni po tem nastąpiło podpisanie nowych paktów o nięgrości, na podstawie których powstały nowe grupy dyplomatyczne, których celem

jest oparcie się wszelkim awanturniczym pomysłom niemieckim na wschodzie Europy.

W obecnych warunkach — stwierdza „Daily Herald” — pakt 4-ch mocarstw, który pomysłany był z początku jako pomoc dla hitleryzmu, w końcu zmienił się przeciwko Niemcom. Przyjaźń Włoch zniknęła, przyjaźń Sowietów również. Każdy sąsiad Niemiec odczuwa zaniepokojenie i nastrojony jest w stosunku do nich podejrzliwie. Auswaertiges Amt — kończy dziennik — zastanawia się obecnie nad tem, jak tę sytuację zmienić.

Nie funt, nie dolar — a złoty!

(o) Warszawa, 20. 7. (Tel. wł.). Z Zurichu donoszą, że znana szwajcarska firma elektrotechniczna Brown-Overi udzieliła Turcji znacznego kredytu w złotych polskich. Na tądanie firmy zobowiązania tureckie oświetać będą również na złote polskie.

Transakcja ta świadczy dobitnie o zaufaniu, jakim się cieszy nasz złoty na międzynarodowym rynku walutowym.

Urlop p. Premiera

(o) Warszawa, 20. 7. (Tel. wł.). Prezes Rady Ministrów J. Jędrzejewicz wyjeżdża z Warszawy na kilkotygodniowy urlop wypoczynkowy.

Policja hitlerowska... w Paryżu

Paryż 20. 7. (PAT). „Le Rempart” zwraca uwagę na zwiększenie się ostatnio liczby urzędników ambasady niemieckiej w Paryżu. Ilość nowoprzyjętych pracowników dyplomatycznych przedstawicielstwa Rzeszy w Paryżu wynosi obecnie 40 osób. Jak twierdzi dziennik — urzędnicy ci należą do tajnej policji politycznej organizacji hitlerowskiej. Do Paryża wydelegowano ich aby śledzili działalność emigrantów niemieckich.

Represje antysocjalistyczne w Gdańsku

Po przesłuchaniu przez sędziego śledczego aresztowany został wczoraj przywódca stronnictwa socjalistycznego poseł Brill pod zarzutem współdziałania w sprawie utrudniania przekazywania majątku wolnych związków zawodowych, co nastąpiło na podstawie uchwał zarządu tych związków. Jak wiadomo Volkstag uchwalił niedawno wydanie posła Brilla władzom sądowym.

Policja w Tigenhoffie na terenie Wolnego Miasta aresztowała 8 robotników pod zarzutem napadów na bojówkarzy hitlerowskich.

Goście węgierscy na uroczystościach ku czci Batorego

Budapeszt 20. 7. (PAT) Na uroczystości ku czci Batorego udają się w sierpniu do Polski minister rolnictwa Kallay jako przedstawiciel rządu oraz prymas węgierski Seredi.

Sesja Ligi Narodów — 22 września

Genewa, 20. 7. (PAT). Wobec wypowiedzenia się przez członków Ligi za odroczeniem zgromadzenia sekretarz generalny zwołał je ostatecznie na dzień 25 września, zaś sesję Rady Ligi na 22 września.

Dziś zostanie podpisany konkordat Rzeszy z Watykanem

Berlin, 20. 7. (PAT). Wicekanclerz Papen odleciał wczoraj samolotem do Rzymu, dokąd przybył w godzinach popołudniowych.

Według doniesień prasy podpisanie konkordatu między Rzeszą a Stolicą Apostolską nastąpi w dniu dzisiejszym.

Po podpisaniu konkordatu wicekanclerz powróci do Berlina.

Berlin, 20. 7. (PAT). W ministerstwie spraw wewnętrznych Rzeszy odbyła się konferencja między dyrektorem ministerjalnym Buttmanem i przedstawicielem episkopatu katolickiego w Niemczech dla ustalenia listy związków katolickich, które zostaną wyjęte z pod ogólnego zakazu.

Z Berlina do Pragi udal się Henderson

Berlin, 20. 7. (Pat). Prezydent konferencji rozbrojeniowej Prezydent wyjechał dziś przed południem z Berlina do Pragi.

Praga, 20. 7. (Pat). Przybyły z Berlina Henderson powitany był na dworcu przez Benesa, z którym ma odbyć konferencje w kwestjach rozbrojenia, poruszanych w jego ostatnich rozmowach w Paryżu, Rzymie i Berlinie. Henderson opuści Pragę we czwartek, udając się do Monachium.

Dolfus wzmacnia swój gabinet

Wiedeń 20. 7. (PAT). Nominacja dr. Endera na ministra zgodny konstytucji oznacza, — jak stwierdzają zgodnie dzienniki — wzmacnia gabinet dr. Dolfusa. Dr. Ender jeden z wybitnych polityków chrześcijańsko społecznych cieszy się sympatią nie tylko w swoim własnym stronnictwie, lecz także w kołach opozycyjnych. Dr. Ender pozostanie nadal naczelnikiem Prędaralanij.

